

DOI: <https://doi.org/.....>

УДК 711.5:712.256

Любченко Марія Анатоліївна,

кандидат технічних наук,

доцент кафедри основ архітектурного проектування,

mariialiu@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0002-0425-7087>

Радченко Алла Олександрівна,

старший викладач кафедри основ архітектурного проектування,

allakokama@gmail.com, <http://orcid.org/0000-0002-3377-5051>,

Харківський національний університет

міського господарства ім. О. М. Бекетова, Харків

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧИХ МАЙДАНЧИКІВ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Анотація: у статті висвітлюється питання улаштування прибудинкових територій великих міст країни дитячими ігровими майданчиками, які відповідають сучасним стандартам та вимогам безпеки, естетичності, екологічності, безбар'єрності. Проведено дослідження забезпеченості мікрорайонів міста Харкова такими майданчиками та встановлено, що на даний час спостерігається помітна нестача у дитячих ігрових комплексах, що відповідають зазначеним вимогам.

Розроблені рекомендації щодо архітектурних рішень дитячих майданчиків з урахуванням вимог підвищення рівня екологічності життя та задоволення потреб різних категорій населення. Запропоновано організацію ігрового простору способом функціонального зонування та розроблено схематичну структуру комплексних майданчиків мікрорайонів з основними функціональними зонами й відповідним цим зонам обладнанням. Викладено принципи, якими необхідно керуватися під час організації дитячого ігрового простору, а також завдання, які при цьому мають бути вирішені.

Ключові слова: дитячий ігровий простір; майданчики; комплексні майданчики; обладнання; безбар'єрність.

Постановка проблеми. Території сучасних міст постійно оновлюються завдяки швидким темпам житлового та громадського будівництва. Незважаючи на те, що при новому будівництві рівень благоустрою прибудинкових зон вище, ніж в існуючій забудові, залишаються окремі ділянки, які не забезпечені в достатній мірі сучасними елементами благоустрою.

Наявність дитячих та спортивних майданчиків, а також зон тихого відпочинку є показником рівня комфортності життя населення великих міст.

Проведені в м. Харків дослідження виявили, що в районах існуючої забудови прибудинкові території мають дитячі та спортивні майданчики нерідко із застарілим обладнанням, у багатьох дворах зовсім відсутні організовані місця для активного і тихого відпочинку. Ті майданчики, що мають нині низький рівень благоустрою та організації, можуть створювати небезпеку для здоров'я і життя дітей та дорослих.

Крім того, переважна більшість існуючих майданчиків і тих, які організовуються на територіях нового будівництва, не враховують потреби окремих категорій населення, зокрема дітей з обмеженими фізичними можливостями.

Отже, застарілі елементи благоустрою прибудинкових просторів та вільні від забудови території загального користування потребують оновлення зі створенням дитячих ігрових комплексів, спортивних споруд та місць відпочинку, які б відповідали сучасним вимогам проєктування, були екологічно безпечними та враховували інтереси всіх категорій населення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Шляхи вирішення проблеми формування прибудинкового простору освітлено в роботах таких авторів, як Бородич Л. В. [1], Слісарук Л. С. [2] та Ковальська О. Є. [3]. Закордонний досвід організації простору для ігор дітей, в тому числі з обмеженими можливостями, розглянуто в роботах науковців: Burke J. [4], Sabri C. R., Abbaspourasadolah J. [5], Olsen H. M. [6] та Vanaš M. [7].

Багато вітчизняних авторів: Пилипенко Б. М., Симонова І. М., Симонов С. І. та Григор'єва А. Г. [8], Глаголева К. В. та Чернявський В. Г. [9], Оленіна О. Ю. та Осиченко Г. О. [10], Стаднік В. Ю. та Тихомирова Т. С. [11], Олешко О. П. та Петровська Ю. Р. [12] приділяють увагу архітектурним рішенням дитячих майданчиків, розроблених відповідно до сучасних норм проєктування.

Деякі автори в своїх роботах піднімають питання організації на дитячих майданчиках простору для дітей з інклюзивними потребами [13, 14].

Однак, незважаючи на те, що проєктуванню дитячого простору у великих містах країни приділяється достатньо уваги, багато питань все ще не вирішено. Спостерігається помітна нестача сучасних ігрових комплексів, недостатньо освітленим залишається питання організації майданчиків з урахуванням безбар'єрного доступу для дітей з інвалідністю.

Метою публікації, враховуючи ситуацію, яка склалася сьогодні, стало висвітлення проблеми недостатнього рівня благоустрою прибудинкових територій існуючої забудови та ділянок нового будівництва дитячими майданчиками й розробка рекомендацій щодо організації дитячого ігрового

простору на цих територіях з урахуванням сучасних вимог, підвищення рівня комфортності життя та потреб різних категорій населення.

Реалізація архітектурних рішень при проєктуванні дитячих майданчиків відповідно до запропонованих схем дозволить, на думку авторів, створити можливості для безпечного проведення дозвілля мешканців міських районів, гуманно підійти до вирішення деяких питань, що стосуються зручності життя окремих категорій населення.

Основна частина. Проведене в роботі дослідження виконано за допомогою емпіричних та аналітичних методів, а також аналізу, порівняння, індукції та узагальнення.

Згідно з чинними нормативними документами при проєктуванні дитячих майданчиків ігровий простір необхідно поділяти на ділянки для дітей різних вікових груп або організувати як комплексні ігрові майданчики із зонуванням за віковими інтересами [15]. Розміри майданчиків прибудинкових територій житлових районів слід приймати відповідно до ДБН Б.2.2-22:2019 [16]. Тому, під час формування простору, в якому знаходяться діти та підлітки, необхідно враховувати їх вікові та психоемоційні особливості. В улаштуванні цього простору часто виділяють зони активних командних ігор для екстравертів та зони тихих ігор для інтровертів [17].

Крім того, гра є невід'ємною частиною життя, яка направлена на розвиток фізичних та соціальних потреб дитини. Тому, ігрові майданчики покликані слугувати задоволенню цих потреб, а також бути призначені для правильного різнобічного розвитку дітей.

На сьогодні завданням суспільства, крім усього іншого, є підтримка і допомога людям з обмеженими фізичними можливостями. Особливо боляче спостерігати за життям дітей з інвалідністю, яким дуже важко адаптуватися в умовах, звичних для більшості. Проте, сучасні технології дозволяють значно полегшити життя дітей даної категорії.

Практика попередніх років вказує на те, що на сучасних майданчиках все ще зрідка використовують обладнання, яке б задовольняло потреби дітей з інвалідністю. Тому, при проєктуванні комплексних майданчиків мікрорайонів необхідно враховувати інтереси дітей усіх груп і категорій. Улаштування таких ігрових просторів можна виконувати згідно з певною структурою, яка включає наступні основні функціональні зони з відповідним обладнанням (Рис. 1).

Композиційне рішення комплексних майданчиків повинно з'єднувати всю систему ділянок зон зручними пішохідними зв'язками, але в водночас зберігати свою унікальність та викликати зацікавленість дітей сучасним дизайном. Ігровий простір прибудинкових територій має виглядати привабливо з вікон

прилеглих будинків, а дизайн майданчиків може мати різні тематичні напрямлення [18].

Рис. 1 – Функціональне зонування комплексних дитячих майданчиків

Зона активних ігор найголовніший елемент дитячого ігрового простору, який характеризується наявністю різного обладнання для фізичного розвитку. Існуючі застарілі майданчики, на відміну від сучасних, не в змозі повністю задовольнити такі потреби. Зона активних ігор дитячих майданчиків повинна відповідати наступним критеріям:

- 1) Кожна дитина має отримати можливість займатися, грати і розвиватися.
- 2) Задовольняти потреби фізично орієнтованого дозвілля дітей.
- 3) Сприяти формуванню навичок здорового образу життя дітей.

Ігрові майданчики для зони тихих ігор та відпочинку являють собою простір з обладнанням, яке може включати навчальні елементи (рахівниці або стенди з рухомими деталями) та передбачати місця для відпочинку та настільних ігор.

Зона для дітей з інвалідністю має бути невід'ємною частиною сучасного ігрового простору. Автори Шкляр С. П. і Романенко І. І. в роботі [13], розглядаючи типи архітектурного середовища та формулюючи загальні принципи його вдосконалення, враховують також інтереси дітей з обмеженими можливостями. Для цих дітей велике значення має спілкування, а розвиток найкраще відбувається в ігровій та ненав'язливій формі. Саме для позитивних емоцій та активного розвитку створюються ігрові простори для дітей з інвалідністю.

Метою таких споруд є не створення спеціального ігрового простору, куди батьки можуть приводити дітей з фізичними порушеннями, забезпечивши їм окреме існування в групі собі подібних, а влаштування цього простору таким чином, щоб на ньому могли водночас перебувати всі діти. Саме в спільній атмосфері можлива комфортна, і разом з тим досить швидка адаптація особливої дитини, яка в стандартних умовах часто буває складною і може супроводжуватися стресом.

Ігровий майданчик, адаптований до потреб дітей з інвалідністю – це не лише місце для гри, але це місце розуміння, співпереживання та солідарності з тими, чії фізичні здібності обмежені. Відповідне обладнання слугує покращенню процесу гри, розвитку та навчання й враховує фізичні можливості задоволення дитячих потреб. Всі діти можуть користуватися цим обладнанням в тій же мірі, що і діти з інвалідністю. Тоді, грані між тими, хто вільно пересувається та тими, які обмежені у своїх фізичних можливостях, стираються. Такі ігрові майданчики покращують моторику дітей та допомагають у формі гри встановлювати соціальні зв'язки [19].

На Рис. 2 наведено приклад проєкту майданчика для дітей з інвалідністю в комплексі спільного ігрового простору.

Рис. 2 – Майданчик для дітей з інвалідністю в комплексі спільного ігрового простору

Такі майданчики мають свої конструктивні особливості. Вони обов'язково обладнані спеціальними пандусами, які допомагають забезпечити доступ до ігрових елементів, та поручнями. Гойдалки не призначені для розгойдування в сидячому положенні, а передбачають заїзд на них у колясках та обладнані суцільною огорожею достатньої висоти. Обертальні каруселі округлої форми мають аналогічну конструкцію. Усі елементи обладнання враховують розміри інвалідної коляски.

У дворі кожного будинку такий майданчик звичайно нема потреби робити, але, принаймні, один ігровий простір в мікрорайоні має включати обладнання для дітей з різними фізичними можливостями. На наш погляд, дитячі комплекси, які мають зону для дітей з інвалідністю, необхідно влаштовувати в центральній частині мікрорайону на досить великій території поруч або разом

зі звичайними дитячими майданчиками в пішохідній доступності всіх мешканців мікрорайону.

Тип обладнання майданчиків для спортивної зони залежить від вікових груп, для яких вона передбачена. Елементи благоустрою на спортивному майданчику повинні мати м'які або газонні види покриття, озеленення, освітлення, огороження, урни, місця для паркування велосипедів [15].

Разом з організаційною та розвивальною функціями дитячий майданчик у дворі житлового будинку несе і декоративне навантаження. Веселі і яскраві його конструкції викликають позитивний настрій мешканців району.

Незалежно від призначення, майданчики повинні відповідати сучасним стандартам та вимогам безпеки та екологічності [20]. Для попередження травм у разі падіння дитячі ігрові майданчики обладнують ударопоглинальним покриттям, яке необхідно передбачати у місцях розміщення ігрового обладнання та інших місцях, пов'язаних з можливим падінням дітей. У разі трав'яного покриття треба передбачати пішохідні доріжки до ігрового обладнання з твердим, м'яким або комбінованим видами покриттів [15].

При організації дитячих майданчиків на прибудинкових територіях необхідно враховувати відірваність жителів великих міст від природних умов, що створює внутрішню напругу й стрес. Тому, на проєктах дитячих майданчиків бажано передбачати острівці з елементами ландшафтного дизайну. Як вважають автори Sabri C. R. та Abbaspourasadolah J. [5] дитячі майданчики мають бути більш природними як в плані зелених насаджень, так і в плані зовнішнього вигляду обладнання, яке розміщено на цих майданчиках (Рис. 3).

Рис. 3 – Дитячий майданчик з елементами ландшафтного дизайну

Крім усього іншого, необхідно враховувати шумове та пилове навантаження на ці зони й загазованість ділянок, що прилягають до автомобільних доріг. Для захисту від шумового і газового забруднення необхідно передбачати екрани із зелених насаджень. При цьому, заборонено висаджування дерев з колючками, а також рослин з отруйними плодами [15].

Як вважають автори Стадник В. Ю. та Тихомирова Т. С. [11] при проєктуванні озеленення необхідно враховувати шумозахисні та пилозахисні властивості і газостійкість рослин. При аналізі деяких видів дерев на відповідність усім необхідним критеріям автори зробили висновок, що при правильній їх комбінації створюється екран, який здатен захистити від шуму, пилу та вихлопних газів автомобілів.

Проведені дослідження показали, що під час проєктування дитячих ігрових просторів необхідно враховувати основні функціональні взаємозв'язки цього процесу. Ці зв'язки проілюстровано схемою, що наведено на Рис. 4.

Компонентами, що складають процес проєктування дитячого ігрового простору можна назвати наступні основні принципи. Перш за все, слід прийняти той факт, що такий простір є необхідним. Особливо це стосується густонаселених районів великих міст, де діти відчувають стрес від напруженості міського середовища.

Рис. 4 – Взаємозв'язки процесу розробки ігрового простору

По друге, при проєктуванні такого простору необхідно враховувати вік дітей та їх фізичні можливості. Тому, комплексні дитячі майданчики поділяють на окремі зони для різних вікових категорій з відповідним обладнанням, які можуть бути відділені одна від одної зеленими насадженнями, тротуарами або невисокими огорожами. Покриття та обладнання кожної зони має відповідати вимогам безпеки та функціональності.

При проєктуванні та організації дитячого ігрового простору слід враховувати, що сучасні майданчики мають виконувати наступні завдання:

1) Сучасне обладнання та гра на свіжому повітрі забезпечують розвиток фізичних здібностей дітей.

2) Можливість спілкуватися зі своїми ровесниками сприяє соціалізації, розкріпає дитину, зменшує скутість і замкнутість деяких дітей.

3) Спільні ігри викликають натхнення у дитини, розвивають творчі здібності.

4) Особливості ігрового простору кожної зони враховують потреби дітей різного віку.

5) Відповідне обладнання враховує особливості дітей з обмеженими фізичними можливостями, а загальний ігровий простір сприяє інклюзивному спілкуванню дітей.

6) Можливість спілкування дітей різних вікових категорій в загальному ігровому просторі сприяє перспективному розвитку кожної дитини.

На сьогодні належна організація дитячого ігрового простору є особливо важливим завданням при проєктуванні та реконструкції міських територій. Улаштування прибудинкових зон великих міст країни дитячими ігровими майданчиками, які відповідають сучасним стандартам та вимогам безпеки, естетичності, екологічності та безбар'єрності, є невід'ємною частиною загальної турботи держави про здорове й безпечне майбутнє її молодого покоління.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, можна зробити наступні висновки. На сьогодні, не дивлячись на те, що ведеться серйозна робота в даному напрямку, все ще спостерігається недостатня забезпеченість районів міста якісними дитячими майданчиками та ігровими комплексами з усіма необхідними елементами.

Практично зовсім відсутні комплекси, які передбачають зони для дітей інвалідів. Максимальна соціалізація дітей з обмеженими фізичними можливостями в суспільстві однолітків є важливим завданням держави. Необхідно, щоб дитячі майданчики великих міст нашої країни були оснащені, крім всього іншого, відповідним обладнанням для дітей цієї категорії.

Благоустрій території нового будівництва, а також реконструкція ділянок прибудинкових територій існуючої забудови має включати влаштування дитячого ігрового простору з урахуванням принципів функціонального зонування. Використання цих принципів та основних завдань, які вирішуються в процесі проектування дитячих комплексів, надасть можливість врахувати потреби усіх груп населення і, тим самим, підвищити рівень комфортності життя мешканців міста.

Список джерел

1. Бородич Л. В. Де-які аспекти формування житлового середовища. *Містобудування та територіальне планування*: наук.-техн. збірник. Київ: КНУБА, 2010. Вип. 38. С. 70-74.
2. Слісарук Л. С., Радіон О. М. Проблема формування прибудинкового простору в сучасному середовищі. *Вісник НУВГП. Технічні науки*: зб. наук. праць. Рівне: НУВГП, 2012. Вип. 4(60). С. 176-181.
3. Ковальська О. Є. Дитячі ігрові простори в умовах щільної міської забудови. *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ : КНУБА, 2019. № 17-18, С. 367-372.
4. Burke J. Just for the fun of it: Making playgrounds accessible to all children. *World Leisure Journal*. 2013. Vol. 55(1). P. 83-95.
5. Sabri C. R., Abbaspourasadolah J. Principles of Nature in the Design of Playgrounds. *International Journal of Architecture, Engineering and Construction*. 2014. Vol. 3(3). P. 210-223
6. Olsen H. M. Planning playgrounds: a framework to create safe and inclusive playgrounds. *Journal of Facility Planning, Design, and Management*. 2015. Vol. 3, No 1. P. unpaginated.
7. BANAS M. Scandinavian playgrounds for children. Space, color, functionality. *Studies in physical culture and tourism*. 2008. Vol. 15(2). P. 121-127.
8. Пилипенко Б. М., Симонова І. М., Симонов С. І., Григор'єва А. Г. Основні принципи проектування дитячих майданчиків. *Збірник наукових праць Донбаського державного технічного університету*. Лисичанськ, 2018. Вип. 1(47). С. 81-90.
9. Глаголева К. В., Чернявський, В. Г. Особливості створення дитячих майданчиків в структурі сучасного міста. *Вісник ХДАДМ*. Харків : ХДАДМ, 2010. Вип. 1. С. 21-25.
10. Оленіна О. Ю., Осиченко Г. О. Організація дитячих ігрових просторів у сучасному місті. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2017. Вип. 47. С. 148-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2017_47_23

11. Стаднік В. Ю., Тихомирова Т. С. Шумове навантаження на дитячих майданчиках міста Харків. *Young Scientist*. 2017. № 10(50). С. 24-27. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10_50_2017.pdf
12. Олешко О. П., Петровська Ю.Р. Організація предметно-просторового середовища пришкольніх територій. *Містобудування та територіальне планування*. Київ : КНУБА, 2020. № 72. С. 214-222. URL: http://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/02/2020/MTP72_A5.pdf
13. Шкляр С. П., Романенко І. І. 2017. Принципи формування і удосконалення архітектурного середовища для дітей. *Містобудування та територіальне планування*. 2017. Вип. 63. С. 499-508.
14. Зінов'єва О. С. Безбар'єрне проектування як елемент екологічного підходу до формування архітектурного середовища. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ : КНУБА, 2020. № 56. С. 203-217.
15. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. [Чинний від 2012-09-01]. Вид. офіц. Київ : Укрархбудінформ, 2018.
16. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. [Чинний від 2019-10-01]. Вид. офіц. Київ : Укрархбудінформ, 2019.
17. Сідорова О. І., Сідорова М.-Ю. А., Євтушенко А. С. Особливості дизайну сучасного дитячого ігрового простору. *Проблеми розвитку міського середовища*. Київ, 2017. Вип. 2(18). С. 132-140.
18. Casey T. *Environments for Outdoor Play: A Practical Guide to Making Space for Children*. Paul Chapman Publishing. 2007. 128 p.
19. Юрчишин О. М., Ракочий Я. В. Дитячий простір у містах в контексті віртуального середовища. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ : КНУБА, 2019. № 53. С. 253-266.
20. Безлюбченко О. С., Апатенко Т. М. Тенденції та напрямки підвищення якості об'ємно-планувальної та містобудівної організації житлового середовища. *Містобудування та територіальне планування : науково-технічний збірник*. 2019. № 69. С. 15-26.

References

1. Borodych, L. V. (2010). Some aspects of the formation of living environment. [De-yaki aspekty formuvannia zhytlovoho seredovyshcha] *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia: nauk.-tekh. zbirnyk*. Kyiv: KNUBA, Vyp. 38, P. 70-74. (in Ukrainian)
2. Slisaruk, L. S., Radion, O. M. (2012). The problem of forming an adjoining space in a modern environment. [Problema formuvannia prybudynkovoho prostoru v suchasnomu seredovyshchi] *Visnyk NUVHP. Tekhnichni nauky: zb. nauk. prats*. Rivne: NUVHP, Vyp. 4(60), P.176-181. (in Ukrainian)

3. Kovalska, O. Ye. (2019). Children's play spaces in dense urban development. [Dytiachi ihrovi prostory v umovakh shchilnoi miskoi zabudovy] Arkhitekturnyi visnyk KNUBA. Kyiv : KNUBA, № 17-18, P. 367-372. (in Ukrainian)
4. Burke, J. (2013). Just for the fun of it: Making playgrounds accessible to all children. *World Leisure Journal*, Vol. 55(1), P. 83-95. (in English)
5. Sabri, C. R., Abbaspourasadolah, J. (2014). Principles of Nature in the Design of Playgrounds. *International Journal of Architecture, Engineering and Construction*, 3(3), P. 210-223. (in English)
6. Olsen, H. M. (2015). Planning playgrounds: a framework to create safe and inclusive playgrounds. *Journal of Facility Planning, Design, and Management*, 3(1), P. unpaginated. (in English)
7. BANAS, M. (2008). Scandinavian playgrounds for children. Space, color, functionality. *Studies in physical culture and tourism*, 15(2), P. 121-127. (in English)
8. Pylypenko B. M., Symonova I. M., Symonov S. I., Hryhorieva A. H. (2018). Basic principles of designing playgrounds. [Osnovni pryntsyipy proektuvannia dytiachykh maidanchykyv] Zbirnyk naukovykh prats Donbaskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu. Lysychansk, Vyp. 1(47), P. 81-90. (in Ukrainian)
9. Hlaholieva, K. V. ta Cherniavskyyi, V. H. (2010). Features of creation of playgrounds in the structure of the modern city. [Osoblyvosti stvorennia dytiachykh maidanchykyv v strukturi suchasnoho mista] Visnyk KhDADM. Kharkiv: KhDADM, Vyp. 1, P. 21-25. (in Ukrainian)
10. Olenina, O. Yu., Osychenko, H. O. (2017). Organization of children's play spaces in the modern city. [Orhanizatsiia dytiachykh ihrovykh prostoriv u suchasnomu misti] *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*, Vyp. 47. P. 148-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2017_47_23 (in Ukrainian)
11. Stadnik, V. Yu., Tykhomyrova, T. S. (2017). Noise load on playgrounds of the Kharkiv city. [Shumove navantazhennia na dytiachykh maidanchykykh mista Kharkiv] *Young Scientist*, № 10(50). P. 24-27. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10_50_2017.pdf (in Ukrainian)
12. Oleshko, O. P., Petrovska, Yu. R. (2020). Organization of subject-spatial environment of school territories. [Orhanizatsiia predmetno-prostorovoho seredovyscha pryshkilnykh terytorii] *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia*. Kyiv: KNUBA, № 72. P. 214-222.
URL: http://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/02/2020/MTP72_A5.pdf
(in Ukrainian)
13. Shkliar, S. P., Romanenko, I. I. (2017). Principles of formation and improvement of architectural environment for children. [Pryntsyipy formuvannia i udoskonalennia arkhitekturnoho seredovyscha dlia ditei] *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia*, Vyp. 63, P. 499-508. (in Ukrainian)

14. Zinovieva, O. S. (2020). Barrier-free design as an element of ecological approach to the formation of the architectural environment. [Bezbarierne proektuvannya yak element ekolohichnoho pidkhodu do formuvannya arkhitekturnoho seredovyscha] Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya. Kyiv: KNUBA, № 56, S. 203-217. (in Ukrainian)
15. DBN B.2.2-5:2011. (2018). Beautification of territories. [Blahoustrii terytorii] [Chynnyi vid 2012-09-01]. Vyd. ofits. Kyiv: Ukarkhbudinform. (in Ukrainian)
16. DBN B.2.2-12:2019. (2019). Planning and constructing of territories. [Planuvannya ta zabudova terytorii] [Chynnyi vid 2019-10-01]. Vyd. ofits. Kyiv: Ukarkhbudinform. (in Ukrainian)
17. Sydorova, O. I., Sydorova, M.-Yu. A., Yevtushenko, A. S. (2017). Design features of modern children's play space. [Osoblyvosti dyzainu suchasnoho dytiachoho ihrovoho prostoru] Problemy rozvytku miskoho seredovyscha, 2(18), P. 133-140. (in Ukrainian)
18. Casey, T. (2007). Environments for Outdoor Play: A Practical Guide to Making Space for Children. Paul Chapman Publishing. (in English)
19. Yurchyshyn, O. M., Rakochyi, Ya. V. (2019). Children's space in cities in the context of a virtual environment. [Dytiachyi prostir u mistakh v konteksti virtualnoho seredovyscha] Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya. Kyiv: KNUBA, № 53, P. 253-266. (in Ukrainian)
20. Bezliubchenko, O. S., Apatenko T. M. (2019). Trends and directions of improving the quality of spatial planning and urban organization of the living environment. [Tendentsii ta napriamky pidvyshchennia yakosti obiemno-planuvalnoi ta mistobudivnoi orhanizatsii zhytloвого seredovyscha] Mistobuduvannya ta terytorialne planuvannya: naukovo-tekhnichnyi zbirnyk, № 69, P. 15-26. (in Ukrainian)

Аннотация

Любченко Мария Анатольевна, кандидат технических наук, доцент кафедры основ архитектурного проектирования, Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова.

Радченко Алла Александровна, старший преподаватель кафедры основ архитектурного проектирования, Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова.

Современные тенденции в организации игрового пространства детских площадок городских территорий.

В данной статье рассматривается вопрос устройства придомовых территорий крупных городов страны детскими игровыми площадками, которые

соответствуют современным стандартам и требованиям безопасности, эстетичности, экологичности, безбарьерности.

Авторами работы проведено исследование обеспеченности микрорайонов города Харькова такими площадками и установлено, что в настоящее время наблюдается заметная нехватка в детских игровых комплексах, соответствующих указанным требованиям. Практически совсем не решенным остается вопрос организации игрового пространства с учетом потребностей детей с ограниченными физическими возможностями.

Проведен анализ последних исследований по данной теме отечественных и зарубежных авторов.

Разработаны рекомендации по архитектурным решениям детских площадок как для небольших участков, прилегающих к жилым домам, так и для крупных площадок микрорайонов, с учетом требований повышения уровня экологичности жизни и удовлетворения потребностей различных категорий населения.

Определены критерии, согласно которым необходимо проектировать детские площадки на городских территориях независимо от их размеров. Эти критерии предусматривают защиту от шумовой и пылевой нагрузки, устройство соответствующего покрытия, интересные и привлекательные композиционные решения, применение современного оборудования, отвечающего нормам безопасности.

В работе предложена организация игрового пространства способом функционального зонирования и разработана схематичная структура комплексных площадок микрорайонов с основными функциональными зонами и соответствующим этим зонам оборудованием. Приведена схема, иллюстрирующая составляющие процесса проектирования таких комплексов. Изложены принципы, которыми необходимо руководствоваться при организации детского игрового пространства, а также задачи, которые при этом должны быть решены.

Сделаны выводы, что сегодня, несмотря на то, что ведется серьезная работа в этом направлении, все еще наблюдается недостаточная обеспеченность города качественными детскими площадками, соответствующими современным требованиям. Поэтому, благоустройство территорий нового строительства, а также реконструкция участков придомовых территорий существующей застройки должны включать устройство детского игрового пространства с учетом изложенных принципов и потребностей всех категорий населения.

Ключевые слова: детское игровое пространство; площадки; комплексные площадки; оборудование; безбарьерность.

Annotation

Maria Liubchenko, Associate Professor, Fundamentals of Architectural Design Department, O. M. Beketov National University of Urban Economy, Kharkiv.

Alla Radchenko, Senior lecturer, Fundamentals of Architectural Design Department, O. M. Beketov National University of Urban Economy, Kharkiv.

Contemporary trends in organization of playing space for children playgrounds in urban territories.

This article addresses the issue of planning of urban territories by the children's playgrounds according to the modern standards, the requirements of safety, aesthetics and ecological aspects and playgrounds, which is adapted to the needs of children with disabilities.

The authors are performed a study of the providing of the Kharkiv city districts by modern sites. It is established now there are insufficient amount of children's play complexes with all current necessary requirements. Moreover, the question remains of organization of the complex playgrounds including for needs of children with disabilities. The analysis of recent studies of Ukrainian and foreign authors on the issue was conducted. The aim of this work is the problem of insufficient providing of playgrounds on urban territories locational nearby of existing buildings and sites of new construction. Recommendations for implementation of architectural decisions of small and large playgrounds of subdistricts are developed. Planning should be done taking into account the requirements of increasing the level of ecological environment and meeting the needs of population different categories.

The planning criteria in designing of playgrounds on the urban territories, regardless of their size, are defined. These criteria are included of protection against noise and dust of the playing area, making of appropriate covering and application of modern safe equipment for playgrounds. The paper proposes the organization of play space by way of functional zoning. The schematic structure of the child's complexes of residential districts with the main functional zones and the corresponding equipment for each zone is developed. The diagram illustrates the components of the design process for playground complexes, the principles that should be guided in the organization of children's play space and the tasks, which must be solved. It is concluded that serious work is being done in this field, but there is not enough of quality playgrounds for urban areas.

Therefore, the landscaping and beautification of territories around of new buildings, as well as the renovation of sections of territories of existing buildings, should include the design of a children's play area, taking into account the stated principles and needs of all categories of population.

Keywords: children's play area; playgrounds; complex playgrounds; equipment; accessibility.